

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt.
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Hirdetési árak:

A négy-hasábos petitsor
1-szeri felvétele . . 7 kr.
2-szeri „ 6 „
3-szeri „ 5 „
A három-hasábos „Nyilttér”
petitsor 10 krval számítottatik.
Hirdetési-bélyegár 30 kr.

PÉCSI LAPOK.

Vegyes tartalmu lap.

Hirdetések felvételnek
Oppelik A., Schalek Henrik,
Haasenstein és Fogler,
Mosse Rezső bécsi; — Gold-
berger A. B. budapesti; —
G. L. Daube és társa
M. frankfurti;
Haasenstein és Fogler
Steiner A.
hamburgi irodáiban.

Megjelenik hetenkint háromszor
és pedig:
vasárnap, szerdán és pénteken

Szerkesztőségi iroda hal-tér 5-ik számú házban. Hirdetések és előfizetések felvételi
irodája Ramazetter Károly kiadóhivatalában boltív-közben a könyvnyomda mellett.

Egyes szám
Szerda- és pénteki kiadás 5 kr.
vasárnap 10 kr.

Pécs, 1882. jan. 24-én.

(I.) Válságos korunk hullámverései közt egymás után jönnek felszínre elmúlt idők mulasztásai okozta bajok. Hála a társadalom éber figyelmének, a kóros jelenség csakhamar közérdekű kérdéssé válik s javító, segítő, teremtő erőben nincs hiány. A társadalom minden betegsége részesül e gyógykezelésben, minden osztálynak bajai közepette akad lelkes barátja s általában résztvevő közönsége; a legesekélyebb kórtünet nyomban consiliumot szül s az első segély kiáltásra hosszú vezércikkben felel a rokonszenvező echo: a sajtó.

És mégis a társadalomnak van egy osztálya, melynek felette súlyos bajaival nem törődik senki, sőt évek óta társadalmi uton a közéletben a legellenszenvesebb megtámadtatásnak van kitéve. Talán felesleges is mondanunk, — ez osztály: az ügyvédi kar.

Első feladatul tüztük magunk elé, kutatni azon okokat, melyek ezen — igaz nevén nevezve — gyűlöletnek kuforrását képezik; meg kell azonban vallanunk, hogy általános és az egész osztályra alkalmazható objectiv okokat felfedeznünk nem sikerült s nyíltan kimondjuk, miszerint az ügyvéd-üldözés e világában minden egyén a dicső harc alatt subjectivitására valló érvekkel, vagy helyesebben fegyverekkel harcol s a gyűlölködők egyrésze a fentjelzett kérdésre megfelelni maga sem tudna, mert a mit tesz, divatból teszi, vérévé vált; — másrésze pedig az egy- s más érdek-szülte valódi okot — ez

a legveszedelmesebb — elhallgatná, végre egy kis töredék, — kit félrevezetett tudatlansága mentsen, — ez általános pénzügyi nyomor egyik okául az ügyvédet tekinti, nem gondolva meg, hogy ha Magyarország 5000 ügyvédje között oszlott volna szét azon sok millió, a mennyivel szegényebbek lettünk, — boldog Isten, — az ügyvéd Arkádiában élne mind.

Ha nem volna felettébb szomorú, mosolyra késztené ama jobb célra érdemes buzgalom, mely az ügyvéd-lejárásban kifejtetik. Mert a mellett, hogy a jelen szomorú időkben az ügyvéd viseli a köznéppel szemben a perlés összes odiumát, a jó izlésű társaság a chronique scandaleuse alakjait legszívesebben az ügyvédi karból veszi át; a napi sajtónak már-már ügyvédfalásra nem akadván alkalom s új tárgy, egy-egy (vajmi ritka) napi hírrel altatja el étvágyát, s mily öröm van, ha egy megtévedt ügyvédírnok találkozik, ügyvédjelöltté qualificáltatik azonnal, így mindjárt hangzatosabb. De bezzeg, hol például egy Vajda János vagy Farkas István ügyvéd közhasznú hagyományairól van szó, ott már csak a polgártárs említettetik. S még a költői lant is, hogy oly hangot adjon, mely a kor izlésének kellemes, ha színpadján egy csömörletes alak fordul elő, azt bizonyára ügyvédi diplomával látja el.

És így foly az oktalan és áldástalan harc évek óta. Oktalan, mert meggyőződésünk, mikép nincs társadalmi osztály, mely oly kérlelhetlen szigorral ülné törvényt

egy tagja mulasztása, vétke felett, mint az ügyvédi kar. Az általános anyagi nyomor kivétel nélkül minden osztályra meghozta szomorú gyümölcsét: az erkölcsök meglazulását, s hogy mégis egyes erkölcsi tönkrejutás a világ előtt az ügyvédi karnál legszembezőkőbb, oka távolról sem az, hogy ez osztály erkölcsileg a többivel legalábbis egy szinten nem áll, hanem egyedül oka az, hogy más társadalmi osztálynál a jelentkező bajt az egységes szellem házilag kezeli és hogy a világ ítélőszéke elé került ügyvédre minden a másutt oly szívesen alkalmazott hangzatos enyhítő körülmények, p. o. „nagy család”, „beteg nő”, „neveletlen gyermekek”, „lelketlen uzora” stb. felhasználása nélkül mondatik ki a bűnös.

A harc nem csak oktalan, hanem áldástalan, annak, ha tudatára nem ébredett is a társadalom, de már érezi.

Hogy egy kiváló intelligentiájú osztály az ellene folytatott társadalmi harcban hivatásának sacramentumától, létfeltételétől: a bizalomtól megfosztatni szándékolatik; hogy általában az ügyvéd a bizalom-csökkenés folytán hosszú évek fáradsalmainak s a tanulmányra költött ezreknek vajmi csekély kamatját élvezzi; hogy ezen, a társadalomban vezérszerepre hivatott osztálynál fokról-fokra termőbb talajt talál a proletarizmus: már magában véve aggodalom keltő tünemény. Azonban ez osztály hanyatlása kihat az egész társadalomra s bámulatos, hogy az, ki az ügyvéd-lejárásban magas élvet talál, általában a jelen társadalmi

Tárca.

Ascanio,

Dumas Sándor regénye.

Francia eredetiből fordította:

dr. Daempff Sándor.

II.

Egy ötvös a tizenhatodik században.

(Folytatás.)

— Monsieur Pompeo, ön számár; felelt Benvenuto Cellini.

Pompeo dühösen távozott.

Másnap a szent atyának két kamarása jött Benvenuto Cellinihez.

— A pápa nevében jövünk, szólott az egyik; vagy add ide a kelyhet, vagy a börtönbe kísérünk.

— Uraim, válaszolt az, oly ember, mint Benvenuto, nem várhat méltóbb eljárást oly vitézektől, oly katonáktól, mint önök. Itt vagyok, vezessenek börtönbe. De figyelmeztetem önöket előre is, hogy ez még egy véső-karcolással sem fogja céljához közelebb hozni a pápa kelyhét.

S Benvenuto elment velök a kormányzóhoz, ki, hihetőleg előleges utasítások nyomán, ebédre hívta meg. Az egész ebéd ideje

alatt erőlködött a kormányzó Benvenuto minden okkal-móddal rábírní arra, miszerint békítse ki a pápát azáltal, hogy megmutatja neki munkáját, biztosítván őt előre is, hogy bármily föllobanó és makacs is különben VII. Kelemen, teljesen meg fog engesztelődni e hódolat által; Benvenuto erre azonban azt felelte, hogy ő már hatszor is megmutatta a szent atyának elkezdett kelyhét s többet a pápa nem is követelhet; s különben ő eléggé ismeri ő szentségét, mennyire lehet benne bizni; ha ő a kelyhet megmutatja neki, ő szentsége ezt arra használhatná fel, hogy elvonná tőle s valamely kontárnak adná, ki egészen tönkre silányítaná. S kijelenté újólag, hogy kárpótlás fejében kész visszaadni a pápának azon ötszáz tallért, melyet neki előlegezett.

Ezt mondván, a kormányzó további kérelmeire csak azzal felelt, hogy dicsérte konyháját s magasztalta borait.

Ebéd után valamennyi honfitársa, valamennyi jó barátja, valamennyi tanítványa, Ascanióval élükön, kérni jöttek őt, ne rohanjon romlásába s ne daczoljon VII. Kelemennel; de Benvenuto Cellini azt felelte, hogy már régóta vágyódik bizonyítani ama nagy igazságot, hogy egy ötvösnek keményebb feje lehet, mint a pápának; s hogy következőleg, mivel erre kedvezőbb

alkalma aligha lesz, meg fogja ezt ragadni, nehogy elszalaszssa.

Honfitársai vállvonitva, barátjai őt eszelősnek nyilvánitva, távoztak, Ascanio zokogott.

Szerencsére, nem feledkezett el Celliniről Pompeo, s ez alatt így szólott a pápához: — Legszentebb atya, engedj meg nekem, szolgáltnak, hadd izenjem e makacsnak, hogy ha ő oly nagyon akarja, hát adja át nekem az ötszáz tallért; s mivel pazarló és korbély, kénytelen lesz visszaadni a kelyhet, mert ily összeggel nem rendelkezik.

VII. Kelemen fölségesnek találta e módot, s azt felelte Pompeonak, tegye azt, mit jónak lát. Ugyanezen este tehát, épen mikor Benvenuto Cellinit a számára rendelt szobába átkísérni akarták, egy kamarás érkezett azon hírrel, hogy ő szentsége elfogadja az ultimatumot, s legott vagy ötszáz tallérját akarja, vagy a kelyhet.

Benvenuto erre azt felelte, vezessék őt boltjába s ő majd átadja az ötszáz tallért.

Négy svajczi, követve a kamarástól, haza kísérték Benvenuto. Hálószobájába érkezvén, Benvenuto kivett zsebéből egy kulcsot, fölnyitott vele egy falba helyezett kis vasszekrényt, benyult egy nagy zsákba s kivévén ebből ötszáz tallért, átadta a kamarásnak; mit is elvévén a kamarás,

nem gondolja meg, mikép a fegyverrel önmagát sebezte meg.

Nem szólunk itt bővebben arról, hogy egyesek hibáért hány becsületes, képzett ügyvédet lakoltat a társadalom, hogy egyért hány száznak családostul teszi kérdéssé a megpanaszolt mindennapi kenyeret, hogy a proletariatus terjedése beteg társadalomra vall s hogy egy per excellentiam intelligens osztálynál kiütő ez epidemia, kész veszély: egyedül utalunk arra, a mi a társadalmat ma legközelebről érdekli — a közügyek iránt mutatkozó nagy lethargiára, a közéletben tapasztalható általános pangásra, mely szomorú jelenségnek egyik főoka az ügyvédi kar szomorú anyagi viszonya, s mi ezt még súlyosabbá teszi, nyomasztó társadalmi helyzete, mely ezen osztály legnagyobb részét a közélet közélekre törő küzdelmeitől visszatartja, a salus reipublicae iránt fásulttá teszi. Meggyőződésünk, hogy mindenütt és mindenben, a hol és a mikor közélekről, társadalmi mozgalmról van szó, az intelligentiája és független állásánál fogva vezérszerepre hivatott ügyvédi kar kellő részvéte hiányzik.

Elmondottuk ezeket, mert meggyőződésünk, mert kötelességünk. Vajha a társadalom saját jóvoltára belátna szomorú tévedését és ne igyekeznék leszorítani az ügyvédi kart azon térről, mely ezen minden ízében intelligens és minden időben hazafias osztályt a közéletben megilleti.

Lássuk most már, hogy a jelzett sajnálatos társadalmi áramlattal szemben mily állást foglalnak el az ügyvédek? De ezen kérdésre jövő számunkban felelünk.

Egy érdekes és tanulságos kimutatás.

Midőn egyik utóbbi számunkban a közgazgatási bizottság üléséről értesítettük olvasóinkat, kifejtettük egyúttal az ott előforduló statisztikai adatok fontosságát s néhány rövid adattal felderítettük a közgazgatás egyes ágainak jelen állását.

Ma ismét egy statisztikai kimutatást mutatunk be, érdekelt és tanulságost, mely egyszersmind rendkívüli fontosságú is. Ez a pécsi kir. ügyészség által szerkesztett kimutatás az 1881-iki bűn- és börtönügyről.

Egy társadalmi lapnak egyáltalán nem

a négy svajeci kíséretében elhagyta a házat.

Becsületére legyen azonban mondva Benvenuto Cellininek, még ezeknek is négy tallért adott fáradozásukért, s viszont a svajeciak becsületére legyen mondva, ezek kezét csókolva, távoztak.

A kamarás rögtön a szent atyához ment s átadta neki az ötszáz tallért, mire azonban a kétségbeesett szentség dühös haragra fakadt s szidta Pompeot.

— Barom, menj el most magad nagy ötvösöm boltjába, szólj hozzá; tetézd el őt mindazon kegyekkel, a mikre ostoba baromiaságod csak képes s mondd meg neki, hogy ha elakarja készíteni kelyhemet, minden kedvezményt megadok neki, a mit csak kér.

— De szentség, nem érnék rá holnap reggel is?

— Az idő, ostoba, már későre jár, s nem szeretném, ha Benvenuto haraggal feküdnék le; végezd tehát rögtön, a mit parancsolok; reggel, ha felébredek, kedvező választ akarok hallani.

Pompeo tehát hosszú orral eltávozott a Vatikánból s elment Benvenuto boltjához: ez azonban be volt zárva.

(Folytatás következik.)

feladata e kimutatást összes adataival hozni — bár a sok fáradságot, körültekintést és pontosságot igényelt számcsoportosítás minden részében figyelmet érdemel — és így csak kivonatlag ismertetjük, tekintettel különösen azon adatokra, melyek a társadalmi viszonyokra voltak és lehetnek hatással. Első sorban figyelemre méltó e kimutatás a közbiztonsági állapot kellő felderítése miatt, második sorban a kriminális esetek szaporodása, és végre azon általános érdekeltségű fogva, melylyel a közönség épen a büntettek és vétségek krónikáját éber figyelemmel követni szokta.

A közbiztonsági állapotok iránti panaszok nem újak, de mindenkor azzal vigasztaltunk meg, hogy az állapot egyáltalán nem rosszabbult és semmi esetre sem rosszabb mint más államokban. Utóbbi időben azonban az ország minden vidékéről szaporodtak a panaszok, a vagyon- és élet elleni merényletek miatti feljajdulások, és így konstatálva lett, hogy az országban a közbiztonsági állapot általános szempontból véve csakugyan sokat szenvedett, hogy a kriminális esetek száma átlag véve majdnem 20 százalékkal növekedett. Természetesen minden irányban megindított ezen a degeneratív és társadalmi körtünemény elleni óvintézkedések alkalmazása, mert a büntettek és vétségek ez ijesztő mérvbeni szaporodása megnehezít és veszélyeztet minden kulturális és anyagi haladást; és így a jelen állapotok megszüntetése, javítása, elkerülhetetlen szükségessé vált.

Az alábbi kimutatás azt tanúsítja, hogy az általános bajnak megyénk is részese ugyan, de mégis sokkal csekélyebb mérvben, hogysen a felülről sürgetett rendkívüli intézkedéseknek alkalmazása vált volna szükségessé. A megyébeni közbiztonsági állapot szemben az 1881-ben tapasztalt általános visszahatással, panaszokra okot nem ad, természetesen nem fejtegetvén ezuttal azon intézkedéseket, melyek ez irányban az érdekelt hatóságok által megtétek, vagy esetleg mulasztattak. Ellenben a kimutatás igazolja azt, hogy a tényleges állapot minden tekintetben — hivatalos nyelven szólva — feldolgoztatott, hogy a büntettek, vétségek és kihágások körüli eljárásban a kellő erély, szorgalom és igyekezet az igazságszolgáltatás érdekében teljes mértékben megtörtént.

Ezeket előrebocsájtva közöljük a jelzett adatokat:

Az 1881. évben érkezett feljelentések száma büntettek iránt 326, vétségek iránt 326, kihágások iránt 487, 1880-ról elintézetlen 62. Ezekből mint bünvádi eljárásra nem alkalmas elutasított 31, bűnvizsgálat elrendeltetett 588, más hatósághoz áttételet 23, mint kihágási ügy elintézetett 447, 1881. év végével elintézetlen maradt 112.

1880. évről áthozott vádolva maradt személyek száma 250, 1881. évben érkezett ügyekbeni vádlottak száma 1526, összesen 1776. Ezekből elintézetett: megszüntetés folytán 341, vád alá helyezés és közvetlen idézés folytán 445, más hatósághoz áttétel folytán 66, mint kihágási ügybeni marasztalt 473, 1881. év végével elintézetlen ügyekbeni személyek száma 451, összesen 1776.

1881. év folytán I. bíróságilag elítélt büntetett 190, — vétségért 52, — összesen 242, — kihágásért 473, — mindössze 715, és pedig: büntett és vétekért, hatósági közegek elleni erőszak 9, magánosok elleni erőszak 4, magán személyek általi házi jog sértés 2, megfertőztetési kísérlet 1, szándékos emberölés 1, gondatlanság által elkövetett emberölés 3, gyermekgyilkosság és kitétel 2, magzatelhajtás 3, súlyos testi sértés 20, súlyos testi sértés részessége 2, halált okozó súlyos testi sértés 17, könnyű testi sértés 1, lopás 132, lopás kísérlete 4, rablás 2, sikkasztás 7, jogtalan elsajátítás 4, orgazdaság és bűnpártolás 11, család 8, család kísérlete 1, okirat hamisítás 5, okirat

hamisítás részessége 3, összesen 242, jövedékek és illetékek elleni kihágásért 473, mindössze 715.

Személyi viszonyai a büntett és vétségért elítélteknek. Életkor: 16 éven aluli 2, 16—20 évesek 55, 21—23 évesek 31, 24—30 évesek 59, 31—40 évesek 54, 41—50 évesek 30, 51—60 évesek 8, 60 éven felüli 3, összesen 242. Allapot: nőtlen 113, hajadon 9, nős 107, férjes 5, özvegy fi 4, özvegy nő 4, összesen 242. Családi viszony: gyermeces fi 100, gyermeces nő 8, gyermektelen fi 124, gyermektelen nő 10, összesen 242. Vallás: római kath. 176, görög kath. 1, görög keleti 13, ágostai 5, helvét hitv. 42, izraelita 5, összesen 242. Anyanyelv: magyar 149, német 42, oláh 5, horvát 31, vend 2, szerb 13, összesen 242. Hivatás: értelmiségi kereset 3, köztisztviselő 1, földművelési 99, ipar, bányászat, kohászat 38, kereskedelem és forgalom 6, alalmazásból élő 6, házi cseléd 21, napszámos 38, foglalkozás nélküli 29, összesen 242. Miveltségi fok: olvasni, irni nem tudó 112, olvasni, irni tudó 126, magasabb miveltségű 4, összesen 242. Vagyon állapot: vagyon nélküli 184, kevés vagyonnal bíró 52, vagyonos 6, összesen 242. Honosság: magyar s erdélyi részekből s Fiuméből 237. Horvát- és Slavónországból 1, a monarchia másikk államából 4, összesen 142. Előélet: még soha nem volt büntetve fi 146, nő 15, hasonneműért fi 41, nő 2, különeműért fi 37, nő 1, összesen 242. Nem szerint tehát: fi 224, nő 18, összesen 242.

Vizsgálati fogságban 1880. év végével maradt: fi 28, nő 7, 1881-ben letartóztatott fi 217, nő 23, összesen 272.

A vizsgálati fogságban a foglyok által töltött napok száma 14,733.

Jogérvényes ítélet alapján az 1880. évről letartóztatva maradt: büntettek és vétségekért fi 73, nő 4, kihágásért fi 42, nő 15, összesen 338, mindössze 424.

Az 1881. év folyamán a letartóztatottak száma csökkent: a büntetés kiállása folytán 277, megkegyelmezés folytán 3, feltételes szabadon bocsátás folytán 2, halál folytán 1, más intézetbe való szállítás folytán 37, összesen 320. 1880. év végén letartóztatva maradt 104, mindössze 424. Nem szerint volt: jogerős ítélettel letartóztatva fi 368, nő 56, összesen 424. Jogerős ítélet folytán a fogságban töltött napok összes száma: büntett és vétségekért 32,584, kihágásért 1166, összesen 33,747.

Ujdonságok.

A baranyamegyei községi és körjegyzők egylete a hétfőn, e hó 23-án tartott közgyűlésében végleg megalakult. Az ideiglenes tisztviselőség leköszönt és újból megválasztott egyhangulag: elnök Fischer Lajos ur, pécsi körjegyző, alelnök Gombárovics Mihály ur, darázi és Jilly Ignác ur, mágócsi körjegyző, jegyző Linder György ur, maissi körjegyző. A tisztviselőség megalakulása után megbeszélés tárgyává került az egyleti pénz mikénti gyarapítása, melyre nézve két külön álló indítványt halottunk, az egyik szerint takarékpénztárba volna helyezendő az egylet pénze, a másik indítvány szerint pedig kölcsön jelzálogra volna adandó, mely utóbbit fogadta el a nagytöbbség. A kölcsön eszközlésének módzata is megállapított és pedig akként, hogy egy bíráló bizottság alakul, melynek hivatása leendő minden kölcsön alkalmával véleményes jelentést tenni, mely után a kölcsönkért összeg kiadatik az egyesület pénztárából, egyszersmind az egyleti ügyész által telekkönyvileg is biztosítottatik. — Linder György ur, az egyesület jegyzője indítványt tett, hogy a „baranyamegyei községi és körjegyzők egylete lépne be, mint tag, a központi egyesületbe. Az indítvány általános tetszéssel fogadtatott és határozatilag is kimondatott annak elfogadtatása. Ugyancsak Linder ur tette ama indítványt, mely szerint a segédjegyzői állomás rendszeresít-

tessék. A gyűlés egészben hozzájárult az indítványhoz és bizottságot küld ki, mely e tárgyban az alispán urnál kérelmet fog emelni. Mint indítvány szövegére került még a községi előljáróság és a községi jegyző munkakörének tüzetes megállapítása, mely tárgyban szintén a kiküldendő bizottság az alispán urhoz fog járulni. Végül Szücs Károly sellyei jegyző ur kérelme került tárgyalás alá, a mely kérelemben a szarvasmarha törzskönyvelésének eltörlése sürgetetik; ez iránt a megye törv. hatósága fog megkeresetetni, miután a gyűlés annak eltörlését szükségesnek ismerte el. Ezek voltak a fő mozzanatai a népes gyűlésnek.

Az egyéves önkéntesek bálja. Bált írunk, noha a kibocsátott meghívók szerényen csak tánczestélyt jeleztek; de mert a vigalom kiválóan látogatott és fényes volt, méltán megérdemli a bál czimet. Szokatlan és annál meglepőbb, hogy egy minden hű-hó és láрма nélkül rendezett estély oly nagy és válogatott közönségnek örvendjen, annyira sikerüljön s a felett még oly eleven és kedélyes legyen, mint épen ez estély volt. A tánczterem lehetőleg csinosan díszítettett, a hatást igen emelték a katonai jelvényekből összeállított díszletek, de első sorban ő fellege a király életnagyságu arcképe tünt ki. Az első négyest két colonne-ban nyolczvan pár tánczolta, a tánczosnők közül futában a következőket jegyeztük föl (emlékezetünkben, mert tánczrend nem lévén, írót nem használhattunk): Plainer Lajosné, Vészic századosné, Domác századosné, Munkácsiné úrhölgyeket, Madarász, Hermann és Tróber nővéreket, Ballus Jolán, Likl Ilona, Szilly Ilona, Perczel Etti, Platz Emilia, Galovic Janka, Borovic Ilka, Freitag Rózsa (Duna-Szekesőről), Jeszenszky Zsófia, Simon Mária, Háty Anna és Wittenbart Rózsa kisasszonyokat. A cotillion rendezése sikerült volt, de mindenben túltett a csárdás tüze. A czukrászdát ezuttal is Chaffish Christóf ur állította ki csinosan és izletesen.

A kath. legényegylet közgyűlése e hó 22-én folyt le. A tárgysorozatot képezték: az évi számadás bemutatása, elnöki beszéd, tanári jelentés, tisztújítás. A gyűlésen elnökölt Mendlik Agoston apát, belvárosi plébános ur. A számadások a lehető legjobb rendben találtattak; e helyütt megemlítjük, miszerint dr. Dulánszky Nándor püspök ó nagyméltósága 1000 frttal járult az egylet aleptökéjéhez, mely nemes eszelekedet önmagát dicséri. A tisztikar következőleg alakult meg, elnök: Mendlik Agoston apát, belvárosi plébános, alelnök: Kremling Károly, pénztárnok: Hoffmann József, ellenőr: Angster József, titkár és jegyző: Borsi György tanító urak, — választmányi tagok: Ámon Gábor, Bézl Ferencz, Hajdu György, Hillebrand Ferencz, Kléber János, Mischl Ignác, Pczsgai István, Stangl Ede, Schwarz Gyula, Winter Károly urak. Az egyletnek jelenleg 180 pártoló tagja van.

Helyreigazításul. Lapunk legutóbbi számában „Valami az épülő vasutról“ című közleménybe több értelemzavaró nyomdahiya csuszott be, így „a zákány-dombóvári és a duna-drávai vasut“ helyén az és helyett egy zárjel teendő, vagyis a zákány-dombóvári (duna-drávai) vasut; továbbá e helyett: „e két“ — „ezen“ teendő. Egyébként a cikknek a gazdasági forgalomra irányuló megjegyzései természetesen változást nem szenvednek.

A magyar írók segélyegylete és a hirlapírók nyugdíjintézetének javára február hó 4-én Budapesten tartandó fényes farsangi ünnepélyre felhívjuk a közönségünk figyelmét is, mert ez ünnepély valóban országos jellegűvé nővi ki magát s iránta általános az érdeklődés. A szerkesztőségünknek megküldött kiválóan díszes meghívóból közöljük a programot: 1. A vigadó nagytermének és lépesóházának bemutatása electromos világítás mellett. 2. A nemzeti színház ez esti opera előadásának bemutatása telefon összeköttetés útján. 3. Drámai előadás és szava-

lat. 4. Opera és zenei előadás. 5. Élő képek és csoportozatok. 6. Tánczestély. Megemlítjük, hogy a rendező bizottságnak Czirer A k o s ur, képviselőnk is tagja.

Tűz. Siklóson e napok egyik estéjén egy felelős ör háza égett el. A házbeliek állítják, hogy közvetlen az égés kezdete után, a melyet esetleg egy kün levő gyermek vett észre, férfit látott a háztól elfutni és így gyanítják, hogy szándékos gyújtásnak esett áldozatul házuk. Habár a ház biztosítva volt — a kár, melyet a padlás- és szobába égett holmiban az ör szenvedett, mégis tetemes. — Ugyancsak f. hó 21-én este ismételt tűz keletkezett, állítólag gyújtogatás következtében, a mely ismét egy jól biztosított szalmafedelelt pusztított el. E gyakori tüzesetek roszfedelű biztosított házaknál máris gyanusakká kezdenek lenni. Ugyan e napestéjén tűz volt Gyűdön is, a hol egy ház a hozzátartozó melléképületekkel égett el.

Rendőri hírek. K e s z t h e l y i József korcsmáros a mult héten megbizta házi szolgáját, hogy hozzon a boltból részére 10 frtért szivart, a megbizott azonban jó napot akarván magának esapni, a helyett, hogy szivart vásárolt volna, szépen elmulatta a 10 frtot; mire a rendőr megtalálta, csak 61 kr. volt a zsebében. — A k a p i t á n y i h i v a t a l b a n vannak lopott tárgyak, és pedig: vánkosok, paplan s egy finom női jopka, de gazdájuk mind ez ideig nem jelentkezett.

Színházi hír. Szombaton Dalnokyné Konti Fanni asszony, kiténő énekesnők jutalmául „Norma“ opera adatik elő s mint halljuk, ez estén Dalnok Béni ur, a jutalmazandó férje és ismert tenorista is közre fog működni. Melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

Apró hírek. M a g y a r i p a r. m a g y a r k e r e s k e d e l e m. A mohácsi casino Bécsből hozatta terméi részére a lámpákat. — M a g y a r s z ó r a k o z á s. A n. b o l y i m ű k e d v e l ő k h o l n a p s z i n e l ő a d á s t r e n d e z n e k j ó t é k o n y c z é l r a, a z e l ő a d á s n y e l v e t e r m é s z e t e s e n — n é m e t. — V e s z e t t e b. A M a j l á t h - t é r e n t e g n a p e l ő t t e g y v e s z e t t n e k a l l í t o t t e b a g y o n l ö v e t e t t. T ö b b h e l y r ő l p a n a s z k o d n a k, h o g y a z e b d ű h k i t ő r t. — E l j e g y z é s e k. H a k s c h T e r é z i a, H a k s c h J á n o s n y. s z á z a d o s k e d v e s l e á n y á t F r o s c h t a n i t ó u r S i l f ö s r ő l; M a u t n e r I r é n k i s a s s z o n y S z i g e t v á r r o l G o l d f i n g e r M ó r u r b o n y h á d i k e r e s k e d ő j e g y e z t e e l. — F ő l d r e n g é s. N a g y A t á d o n e h ó 21. é s 22-é n e s t e t ö b b s z ö r i e r ő s e b b f ő l d r á z k o d á s t é s z l e t t e k. — I d ő j á r á s. A l e g u j a b b é r t e s í t é s e k s z e r i n t c s e n d e s, b o r u s i d ő t v á r h a t n i a l e g k ö z e l e b b i i d ő k r e; n a g y o b b h i d e g e k v a g y h ő e s é s r ő l a l i g l e h e t s z ó.

Színészet.

Szombaton, f. hó 21-én szép számú közönség előtt került először színre Rossini 3 felvonásos vig operája: a Sevil-lai borbély. Nem csekély kíváncsisággal vártuk az előadást már azért is, mert az opera könnyű, gördülékeny zenéje s élénkebb mozgást követelő eleven rythmusa az énekrészek előadását igen megnehezítik; és ennek dacára is az előadás sikerültnek mondható; a jókedv, mely a szereplők játékán végig vonult, csakhamar elragadt a nézőtérre is úgy, hogy a darab általánossá vált derűtség közt folyt le. A czimszerepben (Figaró) új oldaláról nyílt alkalmunk Láng urat megismernünk, s elmondhatjuk minden tartózkodás nélkül, hogy vigoperai alakítása (leszámítva a kiejtés nehézségeit) ép oly jeles mint a drámai. Valóban élénken izgó-mozgó Figaró volt. Balászné asszony (Rozina) szokott kedvességében ezuttal is előnyösen mutatta be szép coloraturáját, úgy hogy, habár Szombati és Bokor urak sikerült maszkja és molettató mimikája folytonos derűtséget okozott, — a figyelmet lekötnie mégis teljes mértékben sikerült, különösen említést érdemel a betétek

közül a „Svajezi Echodal“ sikerült nuancirozása, jól tolmácsolt pianói, nem különben a két jó, régi magyar népdalnak — („Szeretlek én egyetlen egy galambom“ és „Kis szekeres, nagy szekeres“) valóban finom izléssel, kifogástalan hatással történt előadása. Nem hagyhatjuk említetlenül ezuttal sem a zenekar hiányos készülségét, de mint halljuk, ennek oka abban keresendő, hogy az operákból csak egy-egy összpróba szokott tartatni, mi pedig, — ha való — csak az igazgató tapintatlanságát árulná el; az operák eddig mindig telt ház előtt folytak le, s így ezen körülmény feljogosít bennünket arra, hogy az igazgató urtól legalább is két együttes próba tartását kérjük, annál is inkább, mert különben a zenekarra esett megrovás nagyrészen őt illetné meg. — Szövegkönyvek nem érkeztek még a színrehozandó operákhoz, avagy ez irányban tett felszólalásunk feledésbe ment volna?

K.

A római irodalom és művészet. *)

Legyen szabad egy tekintetet vetni azon korszak általános fejlődésére, melyben a római irodalom legragyogóbb színében tündökölt.

Mi mondatik egyáltalán azzal: egy nemzet irodalma? Nem ellenmondás-e az, hogy egy nemzet irodalmától általános befolyást várunk, midőn a tudomány, költészet és művészet egész emberisége? Hogy lehet az általános tekintetű anélkül, hogy nemzeti jellegét lerontaná, mindenekelőtt Róma példája határozza meg.

Nem épen hatályos, ha az augustinusi korszak irodalmát és művészetét az ó-latin folytatásának tekintjük; ez inkább a római világhódítások által megalapított általános műveltség kifolyása. Hogy a rómaiaknak e műveltséghez érzékük volt, az jellemzi legjobban világra szóló szereplésüket. Mi lett volna az emberi szellem fejlődéséből, ha Róma csak ó-latin maradt volna. De a görög irodalom és nyelv Rómában elfoglalta a tért; régi levelek igazolják, hogy a rómaiak át voltak hatva a görög műveltségtől s abból mint egy lelki életet leheltek, a görög történelmet egész multjával, mintegy sajátuként tekintették. Minden bölcséleti eszme, mely az embert az istenek szolgálata és a vallás czeremoniái felé emelte, görög eredetű volt. A művelődés egyik elemét a jog és törvényhozásit kivéve, a rómaiak csak utánzásra voltak szorulva; Rómában szó sem lehetett a költészet és philosophia oly eredeti termékeiről, mint Athenben a tragikusok és Sokrates korában. Elég volt, ha a rómaiak saját izlésük szerint átalakították a görögöktől vett eszméket és a fordításban nyelvük oly fejlesztését mutatták be, hogy az mintegy az önálló gondolkodás kinyomatának volt tekinthető.

Lukreczius a legelvontabb tárgyat választá egy költői művéhez: az epicurái bölcsészet rendszerét. Törekvése az volt — néhány szerencsés helytől eltekintve, — hogy megmutassa, mennyire lehet a nyelvet egy teljesen elvont gondolat visszaadásához felhasználni, ebben némileg hasonlít Ciceróhoz, kinek bölcsészeti dolgozatai abban a törekvésben tűnnek ki, s azért szereztek érdemet, hogy arra tanítanak, mint lehet a bölcsészeti alapeszméket kifejezni. Hiányzik bennök az eredetiség, csak fordítások, de épen ezért rendkívül becsesek. Sőt Ciceró ékesszólását ez jellemzi, mert Rhodusban tanult és az ottani iskola hatása alatt volt. Nem saját földén tökéletesedett a római próza, Cicerót az atheni irodalom és történelem emlékezete befolyásolta; mégis azon általános benyomás, melyet kelt, s mely a latin jogtudomány és alkotmányon alapszik, tisztán római. Ez egyesítés és szerencsés párosítás szerezte meg

*) A római köztársaság és világra irodalma. Ranke Lipót világtörténetének 2-ik része. 1-ső és 2-ik kiadás. Lipse. Duncker és Hamblot kiadv. 1882. A kiténő műből egy mutatóvány e közlemény. Az eredeti német, a művet lefordította még nem bírjuk.

meg neki az általános csodálatot. Seneca úgy mondja, hogy Cicero volt az egyedüli szellem, melyet a római néplétre hozott, oly nagy és hatalmas, mint maga a római birodalom.

Ha mégis egy augustianusi korszakról beszélnek, oka abban van, hogy Augustus azon általános viharok, melyek mindent lerontani fenyegetett, ellentállott és esendőt, nyugalmat hozott létre, mely alatt a szellemeket szabadabb tevékenységre sarkalta s habár utánoztattak is a görögök, nagyobb művek létesítésére ösztönözte. A legsajátságosabb költő ez irányban kétségkívül Virgil volt. Ő a homeri költemények tanulmányozásában élt és hatott, mely költészet a római nép tulajdonává lön: de midőn azokat utánozta, egyszersmind a római elődök és ideálok emlékezeteivel fűzte, kötötte össze. Így Aeneas távol sem akar Hector vagy Achilles lenni; ez fejedelem, mintaképe a fejedelmeknek. Mint Serviusról tudjuk, művét a római nép tettenek dicsősítésül tekinték; oly római a benyomás, melyet előidézt, hiszen minden mellékes része az előadásnak latin földből gyökerezik.

Ugy van Titus Livius is ezen korszakbeli történelem-író. Atveszi a görög elbeszéléseket, fordítja Polibiust, de inkább a tárgy, mint a forma az, melyet utánoz: politikai és erkölcsi nézetei római földben gyökereznek. És mikor használta volna fel szerencsésebben a hagyományt egy görög író, mint Livius, a római ősmondákat műve első kötetében?

(Vége köv.)

A közönség köréből.

Nagyon tisztelt szerkesztő ur!

Becses lapjának mult pénteki számában találok a boldogult(?) Baranyai bank liquidálása ügyében tett kérdésemre, az „illetékes helyről“ erre kissé ingerült hangon ugyan, mindazonáltal igen, de igen tökéletlenül adott választ.

Engedje meg, tisztelt szerkesztő ur, hogy erre nézve nézetemet itt röviden kifejezhessem.

Én részemről tehát nagyon hiányosnak tartom a vett fölvilágosítást azért, mert a sok szó dacára semmiképen, még csak megközelítőleg sem vehettem ki belőle a feletlet arra nézve, a mi pedig föl szólalásom magva volt, hogy t. i. „mikor fogják a részvényesek befizetett pénzüknek csak részét is viszont láthatni?“ Pedig az a földolog, a többi mind csak igen mellékes, akár 1873-tól,

akár csak 1878-tól kezdve számítják a bank liquidálása tartamát; akár a központi, akár más takarékinstitúciónál van-e az eddig behajtott pénz elhelyezve stb. stb. En nem kételem, hogy a bizottság részéről közzétett mérleg a könyvelési igényeknek teljesen megfelelő, de biz' én soha belőle ki nem betűzhettem azt, hogy majdan talán, mikor és mennyit kapunk még egy-egy részvényre vissza; különben is vidéki, nem pécsi ember lévén, ha itt-ott a városba jöttem is, nem igen volt időm és kedvem veszett fejszém nyele után szaladgálni a liquidáló bizottsági tag urakhoz.

Főleg pedig azért fordultam ez ügyben a nyilvánossághoz, mert ezen most liquidáló bank, mely a megye és a város lakosainak vagyonából egy fél millió forintot nyelt el, ezen bank romjainak mibenléte, kivülem még más sok „bajtársat“ is érdekel, kinek nemcsak kíváncsiságában, de tán jogában is van érdeklődni az iránt, hogy a hosszú huzás-halasztgatás folytán, a már beszedett, ugy a folyton „ujólag“ (?) beperlendő aktívája a banknak végre nem-e csak épen a liquidálási és ügyvédi költségekre fog majd beérni, és a bank akcionáriusai végre a reméllett, ugyis csekély összeg helyett, nem-e csak egy csinos kiállítású mérleget találnak majd annak idején végkielégítés gyanánt kaphatni?

Ismételve kérek tehát a Baranya megyei takarékos és hitelbank liquidáló bizottságát, sziveskednék az érdeklő közönséggel ugy szépen magyarul és könnyen megérthető módon, (de minden aprehensió nélkül) valahogyan tudatni, hogy meddig tarthat még körülbelül ezen liquidáció, és azután mikor lesz egyszer vége a legombolításnak, mennyit fognak a részvényesek egy-egy akciójára még körülbelül visszakaphatni, mely fölvilágosítással a t. bizottság igen sok érdekelt embert nagyon le fogna kötelezni.

Tekintetes szerkesztő urat pedig kérem e soraimnak becses lapjában történendő szives fölvetelére.

Egy a sok közül.

Tisztelt szerkesztőség! *)

Január 21-én este 7 óra tájban borzasztó szerencsétlenség érte egyik igen szorgalmas és tehetős gazdánkat, porrá éget — ugy-

*) A Pécssett megjelenő többi t. lapokat is legyen szabad kérem e sorok felvételére.

K. F.

szólván mindene, alig tudtunk némi ágy-és ruhaneműt, egy kis élelmet, a jószággal együtt megmenteni. A szél messze hordván a tüzes üszköket, majd minden ember a sajátját volt kénytelen őrizni, vizet pedig hegyes lakhelyünkön bajos hordani. E szorongatásaink között, kiváló segítségünkre volt több derék siklósi iparos polgártárs, kik — az épen akkor Siklóson eloltott tűztől — nagy sietséggel hozzánk jövének, lakostársainkba mintegy új életet öntve, elszántan gátolák meg a pusztító elemet; e derék segítők iránt — hallgatóim nevében — legyen szabad a nyilvánosság terén lerónom a tisztelet és hála adóját. Isten éltesse és tartsa meg őket sok évekig szerencsében embertársaik javára, segítségére!

Gyűd, 1882. január 22.

Kálmán Farkas,
lelkész.

Pécsi színház.

Csütörtökön, 1882. január 26-án adatik:

Pokol a házban.

Mulattató vigjáték 3 felvonásban.

Kezdeté 7 órakor.

Laptulajdonos Ramazetter Károly.

Felelős szerkesztő Bolgár Kálmán.

Nyilttér.

Hölgyek számára.

Téli felöltők, bundák és karman-tyuk az előhaladt évad miatt — leszállított áron, gazdag választékban kaphatók

Paunz Adolf

kereskedésében

Pécssett Széchenyi-tér Zsolnay-féle
bazar-épületben

Pécsi vizgyógyintézet

az Engel-(Cindery)féle kertben

télen és nyáron nyitva, urak és nők számára.

A vizkura tudvalevőleg legjobb sikert eredményez a legkülönbözőbb ideg-bántalmaknál, az emésztő szervek pangásánál, férfi- és női bajok ellen, s mindennemű gyengeség, vérszegénység, köszvény- és csúzbántalmak ellen stb. — de különösen oly egyéneknek javasolható, kik hivatásuk folytán csak keveset mozoghatnak, s mindenféle vértörölési bántalmakban a fej és mell felé, gyakori fejfájásban, idegizgatottságban, álmatlanság, szédülés, szivdobogás, gycmorhurut, székszorulásban stb. szenvednek.

Értekezés és felvétel a vezető orvostudor

Dr. Loewy Lipót

urnál

(országut 15. sz. a fürdőintézet melletti új épületben, I. emelet)
naponta 11—12-ig d. e. és 1/2—3 óráig d. u.

Villamozás, massage és diaetetikai kúrák, ott hol szükségeltetik, alkalmaztatnak.

Levelekre szivesen válaszoltatik.

Schwarz Vilmos erdő-üzlete Pécssett.

Olcsó tüzelőfa.

4 méter gyertyán hasábfá 12 frt, régi öl 10 frt 20 kr.

4 „ bükk „ 12 „ „ „ 10 „ 20 „

4 „ kóris szil „ 10 „ „ „ 8 „ 50 „

Schwarz Vilmos

váltóüzletében.